

KONU : ORTAĞIN ŞİRKETE BORÇLANMA YASAĞI

Pay sahipleri ve pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyelerinin birçok iş ve işleminde şirket kasasını kullanmalarının ve bunun uygulamada engellenmesi amacıyla yeni Türk Ticaret Kanunu ile bu kişilerin şirkete borçlanma yasağı getirilmiştir. Bu yasağın temeli sermayenin korunması ilkesine dayanmaktadır.

A- PAY SAHİPLERİNİN ŞİRKETE BORÇLANMA YASAĞI

TTK'nun 358. maddesine göre, pay sahibinin şirkete borçlanabilmesi için aşağıdaki iki şartın bir arada bulunması gerekir;

1- Pay sahibinin sermaye taahhüt borcu varsa ve bunun vadesi gelmişse, bu taahhüdünü yerine getirmiş olması

Şirket kuruluşu ya da sermaye artışında taahhüt edilen sermaye, belirtilen zamanda ödenmemişse pay sahibinin şirkete borçlanması söz konusu olmayacaktır.

2- Şirketin serbest yedek akçelerle birlikte karının, geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olması gerekir.

Burada serbest yedek akçeden anlaşılması gereken kar dağıtımına konu olan olağanüstü yedek akçeler olmalıdır. Kâr ile serbest yedek akçelerin toplamı, şirketin geçmiş yıl zararlarına eşit veya daha fazla olmalıdır, aksi halde pay sahipleri şirkete karşı borçlanamaz.

Serbest yedek akçelerle birlikte kar ve geçmiş yıl zararlarını hesaplarken, bir önceki yıl veya belli bir döneme ilişkin değil, şirkete karşı borçlanma işleminin yapılacağı tarihteki şirket bilançosunda görünen sayısal verilerin esas alınması gerekir.

İşbu yasağın, limited şirket pay sahipleri için de geçerlidir.

B- YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN ŞİRKETE BORÇLANMA YASAĞI

TTK'nun 395. maddesine göre, pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyesi ile yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmayan yakınları (altsoy, üstsoy, eşi, üçüncü derece dahil *-amca, hala, dayı teyze gibi-* üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları) şirkete nakit borçlanamaz. Bu kişiler için şirket kefalet, garanti ve teminat veremez, sorumluluk yüklenemez, bunların borçlarını devralamaz. Ancak, emsallere uygun ticari mal alım satımı yapabilirler.

Buna göre, yönetim kurulu üyesi ya da yakınları şirkette pay sahibiyse bir önceki bölümde belirttiğimiz pay sahiplerinin borçlanma yasağı ile ilgili hüküm uygulanacaktır.

Söz konusu yasağın limited şirket müdürleri ve yakınları için de geçerlidir.

Yukarıda açıklanan 358. maddeye aykırı olarak pay sahiplerine borç verenler ile 395 inci maddesinin yukarıdaki hükümlerini ihlal edenler 300 GÜNDEN AZ OLMAMAK ÜZERE ADLİ PARA CEZASI ile cezalandırılacaktır. Adli para cezasının günlük alt sınırı 20 TL, üst sınırı 100 TL olup, Türk Ceza Kanunu'na göre adli para cezasının 730 güne kadar verilebileceği dikkate alındığında, uygulanacak ceza 6.000,- TL ile 73.000,- TL aralığında olacaktır. Adli para cezasına hükmedilen mahkeme kararının kesinleşmesi üzerine Cumhuriyet Savcılığınca gönderilen ödeme emrinin tebliğinden itibaren 30 gün içinde para cezasının ödenmemesi halinde; adli para cezası günlüğü 100,-TL' den olmak üzere asgari 6.000/100=60 gün, azami 73.000/100=730 gün hapis cezasına dönüşecek demektir. Hapis cezasının infazında erteleme ve koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz.

Bilgilerinize sunarız.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.